

VRAK-info

2007 – nummer 3

september - oktober - november
(driemaandelijks)

VRAK-rekening: 001-1281217-20
v.u.: Jan Hellebaut, Patriottenstraat 27, 2600 Berchem

Geen geld voor geweld

VRAK – Aktie VRedesbelasting Patriottenstraat 27, 2600 Berchem

Tel.: 03/281 68 39; Fax: 03/281 68 79; E-mail: vrak@advalvas.be;
Website: surf.to/vrak

Lid van

Powerpoint-presentatie VRAK

We beschikken nu over een powerpoint-presentatie om de Aktie Vredesbelasting voor te stellen. Om ons gedachtegoed meer bekendheid te geven, willen we u vragen om in uw vereniging een avond te organiseren over vrede en gewetensbezwaren. U kunt dan een beroep doen op een van onze vrijwilligers om een geanimeerde discussie op gang te trekken. Een goede formule is ook een presentatie van VRAK te programmeren als onderdeel van een dag over vrede en aanverwante thema's als milieu, geld, enz. Gelieve ons secretariaat te contacteren.

vrijwilligers

Het werk van VRAK wordt voor een groot deel verricht door vrijwilligers. De meesten van hen werken thuis, of helpen op betogingen en bij stands op wereldfeesten e.d.

Vanaf nu kunt u VRAK ook helpen op het secretariaat van Friends of the Earth in Gent, tegenover het Sint-Pietersstation.

We zoeken nog vrijwilligers die willen helpen bij onze administratie, het verzamelen van informatie over geweldloze acties en het schrijven van artikels daarover. Ook het uitwerken van acties staat op ons verlanglijstje. Graag ons secretariaat contacteren.

Colombiaanse gewetensbezwaarden in Vlaanderen

Colombiaanse militaire belasting onwettig verklaard

In Colombia bestaat er een wet op de militaire dienstplicht (48/1993) die bepaalt dat permanent mindervaliden en inheemse indianen vrijgesteld worden van militaire dienstplicht. Maar, zoals in een dozijn andere landen, bepaalt artikel 28 van die wet ook dat bepaalde vrijstellingen enkel worden toegekend in vredetijd en dat de regering een militaire compensatiebelasting voor de niet geleverde militaire dienst mag opleggen. Personen die gedeeltelijk of volledig ongeschikt zijn voor militaire dienst komen hiervoor in aanmerking.

Op 14 augustus 2007 bepaalde het Grondwettelijk Hof van Colombia dat het betreffende artikel ongeldig is. Rechter Escobar Gil oordeelde dat de militaire compensatiebelasting niet gevraagd mag worden van personen die vrijgesteld worden van militaire dienst, omdat de belastingwetgeving bepaalt dat een artikel de precieze berekening van de belasting moet bepalen en dat de regering niet het recht heeft zelf een bedrag te bepalen.

In de tweede helft van november zullen twee Colombiaanse gewetensbezwaarden door Vlaanderen trekken. Ze willen, samen met vier andere gewetensbezwaarden in verscheidene Europese landen de aandacht trekken op de schrijnende toestanden in hun land.

Exacte plaatsen en data ontbreken nog. Meer informatie bij het VRAK-secretariaat.

Goede voeding vermindert geweld

Op een middelbare school voor bijzonder onderwijs in Wisconsin (VS) liep de situatie ernstig uit de hand. Jongeren gedroegen zich steeds agressiever en hadden wapens bij zich. Docenten kampten met handhavingsproblemen. In 1997 kwam hier verandering in. Wat gebeurde er? Kwamen er politieagenten op de school patrouilleren? Spotten docenten valiumspray in de lokalen? Werden er overal metaaldetectoren geplaatst? Nee, niets van dit alles. Wat er gebeurde was dat men een start maakte met een programma dat gericht was op 'gezonde voeding'.

Opzienbarend

De snoepautomaten werden verwijderd en de hamburgers, patat en kroketten werden vervangen door frisse salades, volkorenbrood, vers fruit, gezond drinkwater en traditioneel bereid vlees. De gevolgen hiervan waren opzienbarend. De jongeren werden rustiger, hun concentratie nam toe en het sociale gedrag verbeterde aanzienlijk. Docenten konden weer normaal lesgeven en gingen met plezier naar hun werk.

Elk jaar vergelijkt het schoolhoofd LuAnn Coenen de rapporten van de scholen in Wisconsin. Sinds het project 'Gezonde voeding' van start is gegaan signaleert zij een aantal indrukwekkende resultaten. Kinderen gebruiken geen drugs, dragen geen wapens en plegen geen zelfmoord meer. Verzuim of vandalisme komt op haar school niet meer voor.

Ook op een nabij gelegen middelbare school is het programma van start gegaan. Dennis Abram, al dertig jaar leerkracht op deze school, ziet dat de kinderen rustiger en verstandiger zijn geworden en gemakkelijker aanspreekbaar zijn. Hij heeft zijn vervroegde pensioen nog even uitgesteld. Het is nu veel te leuk om te stoppen¹.

Onderzoek

Hoe ongelooflijk dit ook klinkt, hier zien we één van de vele voorbeelden van het belang van goede voeding in relatie tot gedrag, ziekten en geweld. Dat je van slecht eten lusteloos en ziek kunt worden is algemeen bekend, maar dat onevenwichtige voeding van grote invloed is op gedrag en destructieve agressie wil er minder in.

De Amerikaanse criminoloog Stephen Schoenthaler was een van de eersten die al in 1978 onderzoek deed naar de relatie tussen voeding en intelligentie, hersenfuncties, schoolprestaties, hyperactiviteit, asociaal gedrag en misdaad. Ruim 800 openbare scholen in New York (die in maaltijden en snacks voor hun leerlingen voorzagen) en een aantal jeugdinstellingen in Virginia, Californië en Alabama werkten hieraan mee.

Ze vermeerderden, op aanwijzing van Schoenthaler, de hoeveelheid fruit, groente en volle granen in de maaltijden en verminderde het aandeel van vetten en suikers. De studieresultaten op de deelnemende scholen verbeterde, in relatie tot de landelijke cijfers, met 16% nadat de aanpassingen van het ontbijt en de lunch waren ingevoerd. Bovendien nam, op een totaal van 1,1 miljoen leerlingen, het aantal kinderen met leermoeilijkheden af van 125 000 tot 49 000.

In de jeugdinrichtingen waren de resultaten zeker zo opmerkelijk. Gevechten, agressief gedrag, bedreigingen en andere overtredingen namen onder totaal 8 076 delinquenten af met gemiddeld 47%, na de invoering van de aangepaste voeding.

"Honger naar geweld"

Hierover, en over andere onderzoeken die door Schoenthaler en anderen op dit terrein gedaan zijn, ook met betrekking tot de invloed van voeding op het ongeboren kind tijdens de zwangerschap en met betrekking tot ADHD, gaat het boekje *Honger naar geweld; voeding de vergeten factor*². Maar ook gaat het over de desinteresse bij de Nederlandse overheid waar het 't belang van evenwichtige voeding betreft. Weliswaar wordt er via het Nederlandse "Voedingscentrum" verband gelegd tussen voeding en ziekten, en de laatste tijd overgewicht, maar een relatie met asociaal en agressief gedrag is voor deze organisatie nog steeds een stap te ver. Dit ondanks het grote aantal, wetenschappelijk gedegen onderbouwde, onderzoeken.

Britse jeugdgevangenis

Een recent onderzoek vond plaats in 2002 onder 231 jongeren boven de achttien in een Britse jeugdgevangenis. Over een periode van 142 dagen kregen 172 van hen dagelijks een aanvulling van vitaminen, mineralen en vetzuren. De andere groep, van 59 jongeren, kreeg dagelijks een placebo (identiek lijkende vervanging, maar zonder werkzame bestanddelen), uiteraard zonder dat ze zelf wisten of ze een aanvulling of een placebo kregen.

Onder de jongeren die het supplement kregen nam het gewelddadig gedrag met bijna 40% af, vergeleken met het aantal overtredingen van vóór het onderzoek. Bij de jongeren die het placebo hadden gekregen werd nauwelijks een vermindering van het geweld waargenomen. John Copas, hoogleraar statistiek van de Universiteit van Warwick, sprak zijn waardering uit over de correcte en gedegen opzet van het onderzoek, evenals de analyse.

Voormalig reclasseringsambtenaar en onderzoeksleider Bernard Gesch stelde kort maar krachtig: "Het is maar waarvoor je kiest. Of we sluiten nog meer kinderen op, óf we voeden ze goed."³

Hoopvol

Het is duidelijk dat voeding een van de belangrijke factoren is die van invloed zijn op ons gedrag. Wat de stoffen met ons kunnen doen die bijvoorbeeld in alcoholische dranken zitten, weten we maar al te goed, maar de invloed van onze voeding is zeker zo groot. Wel is het zo dat de doorwerking ervan langzamer verloopt, dan bijvoorbeeld bij drank. Ongezond voedsel vult misschien wel lekker op en eet wel gemakkelijk weg, maar we hebben niet door dat er een

groot aantal wezenlijke vitamines, mineralen, vetzuren en vezels aan ontbreken. Dat dit onder meer kan leiden tot grotere passiviteit of grotere agressiviteit (de twee kanten van het geweld) wil er nog altijd niet in.

Hoopvol is dat in sommige landen de onderzoeksresultaten toch serieus worden genomen. Zo eisten 270 000 Britten in maart 2005 in een petitie betere schoolmaaltijden. De Engelse TV-kok Jamie Oliver overhandigde ze persoonlijk aan premier Tony Blair, die aankondigde dat men hier 420 miljoen euro extra aan zal gaan besteden. Maar ook sommige Nederlandse scholengemeenschappen beginnen het belang van gezonde voeding en gezonde dranken in te zien, zeker de Vrije Scholen, die hier al langere tijd mee bezig zijn.

En wat doen we thuis? De recente, zowel onthullende als stimulerende, documentairereeks "Wat je eet ben je zelf" (uitgezonden door RTL4) trok miljoenen kijkers. De Nederlandse vertaling van de prachtig en smaakvol uitgevoerde, internationale bestseller die naar aanleiding van dit programma is verschenen⁴, vindt dan ook haar weg naar vele keukens.

(1) Overgenomen uit het artikel van Jon Rappoport "Een andere school dank zij betere voeding" in het tijdschrift Educare (jrg. 22, nr. 4 - 2004; blz. 28-30) van de Stichting Universele Opvoeding, Postbus 4102, 7320 AC Apeldoorn; www.educare.nl

(2) Gert E. Schuitemaker, *Honger naar geweld; voeding de vergeten factor*. Uitg. Ortho Communications & Science, Postbus 82, 7080 AB Gendringen, 2004; ISBN 90-76161-03-8; www.ortho.nl

(3) Zie *Honger naar geweld*, blz. 49-52.

(4) Dr. G. McKeith, *Wat je eet ben je zelf*. Kosmos-Z&K-Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, 2005; ISBN 90-215-4409-1

Zie ook: "Kinderen gezond groot brengen - wegwijzer voor een gezonde voeding" door Sylvia van Rosse - van Reenen. Uitg. Ankh-Hermes, 2004; ISBN 90-2026-0168-9. Opgenomen in *Webmagazine Geweldloze Kracht*, april 2005.

Wim Robben

(Webmagazine Geweldloze Kracht 2005, op www.geweldloosactief.nl)

2 oktober:

wereldwijde dag van de geweldloosheid

Op 15 juni 2007 behaalde India een kleine maar betekenisvolle overwinning in de Verenigde Naties toen de algemene vergadering eenstemmig een Indische resolutie aanvaardde om de verjaardag van Mohandas Karamchand "Mahatma" Gandhi op 2 oktober uit te roepen tot "Internationale Dag van de Geweldloosheid".

Op 31 mei van dit jaar had de regering een resolutie in die zin bij de Algemene Vergadering van de V.N. ingediend. Eerder, in januari 2007, was er in New Delhi op initiatief van de Indiase Congress Partij een internationale conferentie met deelnemers uit 92 landen en van 122 internationale organisaties gehouden om de honderdste verjaardag van Gandhi's satyagraha te vieren en om het belang daarvan voor de 21e eeuw te onderstrepen.

Satyagraha is het neologisme waarmee Gandhi in 1906 de geweldloze houding en strijdmethode karakteriseerde waarmee hij het geweld in Zuid-Afrika wilde doen stoppen en betere relaties wilde opbouwen. Satyagraha betekent 'essentie-grijpen', 'waarheid-vatten', 'geweldloze actie om op basis van de feiten en de waarheid een conflict op te lossen'.

Het model van Gandhi's vernieuwende massamobilisatie en geweldloze actie leidde tot het einde van het kolonialisme in India, versterkte de basis van de volkssoevereiniteit, van burgerlijke, politieke en economische rechten, en beïnvloedde heel wat vrijheid-bewegingen en inspireerde leiders zoals Nelson Mandela en Martin Luther King Jr.

De algemene vergadering van de V.N. "wenste de cultuur van vrede, verdraagzaamheid, verstandhouding en geweldloosheid te waarborgen" en nodigde staten, organen van de V.N., NGO's en mensen uit om deze dag in herinnering te houden, ook door opvoeding en publiek bewustzijn.

Inmiddels is de nieuwe film *Gandhi, my Father*, over de moeilijke relatie tussen Gandhi en zijn oudste zoon, uitgekomen. In Johannesburg (Zuid-Afrika) woonden de president en veel ministers de première bij. Nelson Mandela, de voormalige president van Zuid-Afrika, liet daarbij een verklaring voorlezen: "We hebben over veel aspecten van Gandhi's leven gehoord, gelezen en gezien in diverse media. We hebben zelfs inspiratie van hem opgedaan om voor rechtvaardigheid en waarheid te vechten. Dit unieke verhaal van een vader die moet leren omgaan met zijn gezin is erg leerrijk en diep ontroerend. ... Ik ken de offers die mijn gezin heeft gebracht, en de angst en de pijn die ze hebben meegemaakt. Elke strijd voor vrijheid vergt politieke, sociale en persoonlijke offers. Dat is de prijs die we moeten betalen."
